

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ
W ŁODZI

REWALORYZACJA ZABYTKOWEGO PARKU W SZYDŁOWIE

NAZWA I ADRES INWESTORA	GMINA GRABICA GRABICA 66 97-306 GRABICA
ADRES INWESTYCJI	DZIAŁKI NR EWIDENCYJNY 176, 93 OBRĘB KOLONIA SZYDŁÓW 0032 JEDNOSTKA EWIDENCYJNA GRABICA 101004_2
JEDNOSTKA PROJEKTOWA	PRACOWNIA ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU UL. KOSTROMSKA 65 M. 15, 97-300 PIOTRKÓW TRYB. E-MAIL: ANKAWIERZBOWSKA@INTERIA.PL

FAZA PROJEKTU	ANALIZA DENDROCHRONOLOGICZNA , ANALIZA GATUNKOWA, ANALIZA KOMPOZYCYJNA , PROJEKT ZIELENI
BRANŻA	ZIELEŃ
DATA	SIERPIEŃ 2015

AUTOR PROJEKTU			
PROJEKTANT BRANŻA	Imię i nazwisko	Upr. budowlane nr	Podpis
ZIELEŃ	ARCH. KRAJ. MGR INŻ. ANNA WIERZBOWSKA		

EGZEMPLARZ:

ZAWIERA ____ KARTEK

SPIS TREŚCI:

- 1. Cel i zakres opracowania**
- 2. Analiza dendrochronologiczna**
- 3. Analiza gatunkowa**
- 4. Analiza kompozycyjna**
- 5. Projekt zieleni**

Tabela nr 1

Rys. ZD-01

Rys. ZI-01

**OPIS DO PROJEKTU REWALORYZACJI ZABYTKOWEGO PARKU W SZYDŁOWIE gmina
Grabica (dz. nr ew. 93, 176, obręb Kolonia Szydłów 0032 jedn. ew. Grabica)**

1. Cel i zakres opracowania:

Zakres tematyczny opracowania to wykonanie projektu rewaloryzacji zabytkowego parku w Szydłowie – branża zieleni.

1.1. Opracowanie obejmuje wykonanie:

- a) analizy dendrochronologicznej (struktury wiekowej drzewostanu);
- b) analizy gatunkowej drzewostanu;
- c) analizy kompozycyjnej parku;
- d) projektu zagospodarowania parku - zieleni.

1.2. Materiały wyjściowe

- inwentaryzacja dendrologiczna stanowiąca integralną część niniejszego opracowania,
- projekt gospodarki drzewostanem stanowiący integralną część niniejszego opracowania
- mapa sytuacyjno-wysokościowa do celów projektowych w skali 1:500 ,
- wytyczne Inwestora,
- uzgodnienia z Użytkownikiem,
- „Projekt rewaloryzacji zabytkowego parku w Szydłowie” wykonany przez jednostkę projektową EKO-STYL Pracownia Architektury Krajobrazu z siedzibą w Tomaszowie Mazowieckim (rok opracowania 2002),
- Wizja terenowa

2. ANALIZA DENDROCHRONOLOGICZNA

Na podstawie inwentaryzacji dendrologicznej została przeprowadzona analiza struktury wiekowej drzewostanu rosnącego w parku.

Korzystając z tablic opracowanych przez prof. dr hab. Longina Majdeckiego (1980/86) określono szacunkowy wiek drzew.

Na podstawie analizy wyodrębniono kilka stadiów rozwoju drzew:

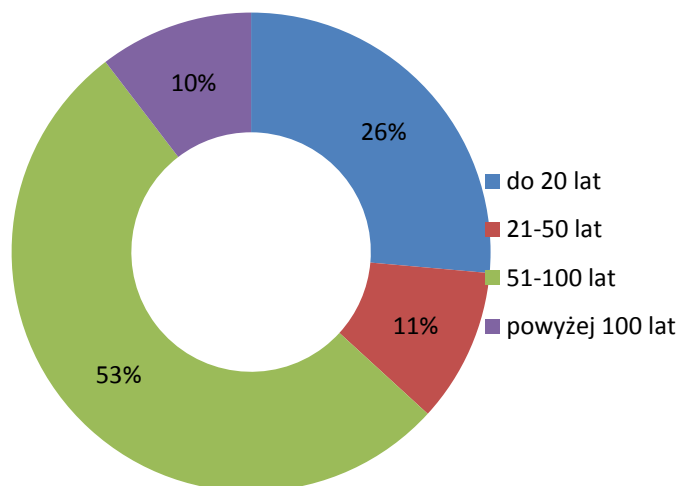
- do 20 lat
- 21-50 lat (formy młodociane)
- 51-100 lat (formy dojrzałe)
- powyżej-100lat (formy starsze).

Prawidłowa kondycja parku jest zachowana wówczas, gdy udział poszczególnych grup wiekowych jest zachowany w równych proporcjach to znaczy po 25%. Struktura wiekowa drzewostanu parkowego w zabytkowym parku w Szydłowie przedstawia się w następujący sposób:

•	wiek do 20lat	26%
•	21-50 lat	11%
•	51- 100lat	53%
•	powyżej 100lat	10%

Zachwiana równowaga pomiędzy poszczególnymi grupami wiekowymi wskazuje na brak podejmowanych działań mających na celu utrzymanie prawidłowych proporcji pomiędzy stadiami wiekowymi drzewostanu.

Wykres nr 1
Struktura wiekowa drzewostanu rosnącego w
zabytkowym parku w Szydłowie
(stan na sierpień 2015r.)

. Struktura wiekowa drzewostanu rosnącego w zabytkowym parku w Szydłowie
(stan na dzień sierpień 2015r.)

Wykaz drzew z określeniem wieku przedstawiono w TABELI NUMER 1. Graficznie dane te przedstawia Rys. NR ZW-01.

3. ANALIZA GATUNKOWA DRZEWOSTANU

W trakcie sporządzania inwentaryzacji stwierdzono występowanie 10 gatunków drzew, przy dominującym udziale *Aesculus hippocastanum*, *Robinia pseudoacacia*, *Tilia x cordata*, *Fraxinus excelsior*. Zestawienie struktury gatunkowej przedstawiono graficznie na wykresie Nr 2 a szczegółowo udział poszczególnych gatunków w drzewostanie parku przedstawia tabela nr 1.

Wykres nr 2
Struktura gatunkowa drzew w zabytkowym parku
w Szydłowie

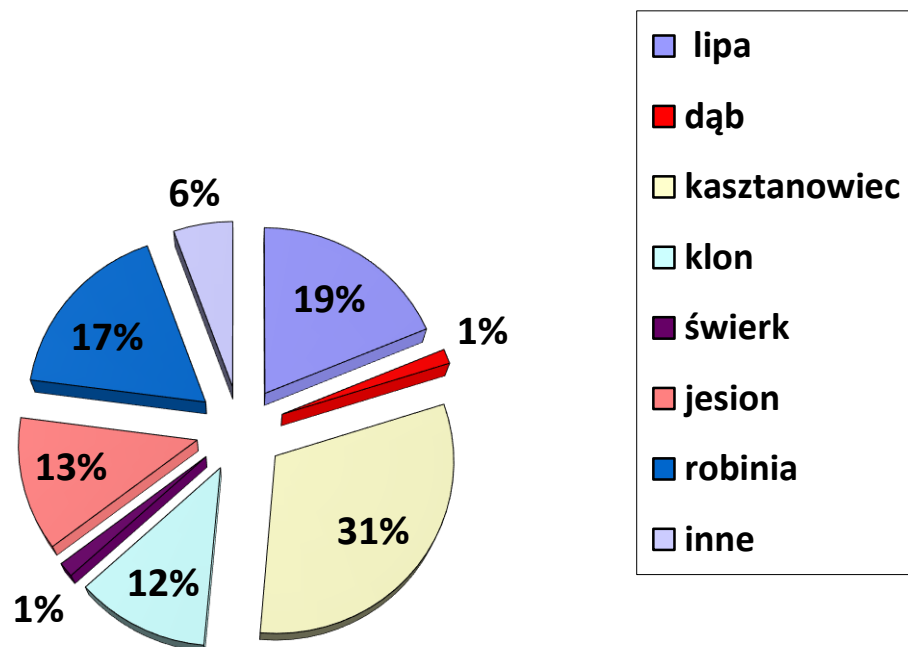

Tabela nr 1

Struktura gatunkowa drzew w zabytkowym parku w Szydłowie (Tab. Nr 1)

L.p.	Nazwa gatunkowa łacińska	Nazwa gatunkowa polska	Ilość sztuk
1	2	3	4
1.	Aesculus hippocastanum	kasztanowiec biały	45
2.	Tilia cordata	lipa drobnolistna	27
3.	Robinia pseudoacacia	robinia biała	25
4.	Fraxinus excelsior	jesion wyniosły	12
5.	Acer sp.	klon	17
6.	Picea sp.	świerk	2
7.	Quercus rubra	dąb czerwony	2
8.	Crataegus sp.	glóg	1
9.	Ulmus laevis	wiąz polny	1
10.	Salix alba	Wierzba biała	1
11	Thuja occidentalis	żywotnik zachodni	1
12.	Populus sp.	topola	1
13.	Sorbus sp.	jarząg	1

4. ANALIZA KOMPOZYCYJNA ZAŁOŻENIA

Powstanie parku niewątpliwie wiąże się z budową dworu w Szydłowie. Dwór w Szydłowie został zbudowany przed 1868 rokiem na miejscu dworu drewnianego, wzmiankowanego w źródłach w 1826 roku. Prawdopodobnie wraz z budową dworu powstał niewielki park dworski, lecz jego właściwe zakomponowanie miało zapewne miejsce pod koniec XIX wieku, na co wskazują zachowane relikty historycznych układów zieleni.

Zachowany układ przestrzenny wskazuje, iż był to park stylizowany. Nie znaleziono, o ile takie istniały, dawnych planów pochodzących z okresu założenia parku tj. z końca XX w. pokazujących układ i rozplanowanie ogrodu. Na ogólnych planach dotyczących parcelacji majątku z I ćw. XX w. nie zaznaczono obszaru parku ani jego układu rozplanowania. Na mapie taktycznej Polski z 1937 r. schematycznie pokazano obszar parku. Materiały te nie pozwalają na przeprowadzenie szczegółowej analizy przekształceń historycznego założenia.

Dwór zbudowany został w stylistyce prowincjonalnej recepcji neorenesansu. Jest to budynek parterowy, na rzucie prostokąta wybudowany z cegły ceramicznej pełnej na zaprawie wapiennej, kryty dachem dwuspadowym z ryzalitem w części środkowej.

Budynek, stanowiący dominantę założenia, przetrwał w stanie zadawalającym do dnia dzisiejszego, jednak wymaga pilnie zabezpieczenia przed degradacją.

Na teren obiektu prowadzi aleja z kasztanowca białego z wjazdem od strony wschodniej. Starodrzew reprezentują głównie grupowe nasadzenia lipy drobnolistnej, robinii białej, klonu pospolitego i jawora oraz jesionu.

Założenie parkowe zostało zrewaloryzowane w 2003r. Odtworzono alejki parkowe wraz z owalnym podjazdem przed budynkiem dworu, dokonano nasadzeń drzew i krzewów, wbudowano ławki.

5. PROJEKT ZIELENI

5.1. MATERIAŁY WYJŚCOWE:

- Inwentaryzacja terenu i zieleni
- Analiza dendrochronologiczna, analiza składu gatunkowego drzewostanu, analiza kompozycyjna
- Projekt gospodarki drzewostanem.

5.2. CEL OPRACOWANIA:

Celem opracowania jest wykonanie projektu nasadzeń roślin.

5.3. ZAKRES OPRACOWANIA:

- Zakres tematyczny opracowania obejmuje następujące zagadnienia:
- projekt nasadzeń zieleni: drzew, krzewów w tym róż, roślin runa okrywowych, urządzenie łąki kwietnej;
- wskazania do pielęgnacji;
- rozwiązania szczegółowe projektu nasadzeń.

5.5. PROJEKT NASADZEŃ

W projekcie zieleni przewidziano odtworzenie, uzupełnienie i wprowadzenie nowych nasadzeń drzew, krzewów w tym róż, roślin okrywowych oraz urządzenie łąki kwietnej w północnej części dworu.

Przed wszystkim zostaną uzupełnione drzewa alejowe i rosnące w szpalerach oraz żywopłoty. Uzupełnione zostaną również ubytki starodrzewia w grupach. Podjazd oraz elewacja frontowa dworu zostaną wzbogacone nasadzeniami róż.

Zacienione powierzchnie pod drzewami zostaną obsadzone roślinami cieniolubnymi (rośliny okrywowe runa parkowego) .

TAB. 1 DOBÓR GATUNKOWY PROJEKTOWANEJ ROŚLINNOŚCI

LP.	NAZWA ŁACIŃSKA	NAZWA POLSKA	IŁOŚĆ SZTUK
DRZEWA LIŚCIASTE			
1.	<i>Aesculus hippocastanum</i>	kasztanowiec biały	13
2.	<i>Tilia cordata</i>	lipa drobnolistna	10
3.	<i>Robinia pseudoacacia</i>	robinia biała	4
4.	<i>Fraxinus excelsior</i>	jesion wyniosły	2
5.	<i>Quercus robur 'Columnaris'</i>	dąb szypułkowy odm. kolumnowa	1
6.	<i>Malus floribunda</i>	jabłoń kwiecista	5
7.	<i>Acer platanoides</i>	klon pospolity	1
8.	<i>Magnolia sp.</i>	Magnolia	1
RAZEM			37
DRZEWA IGLASTE			
9	<i>Picea omorica</i>	świerk serbski	3
RAZEM			3
KRZEWY LIŚCIASTE			
10.	<i>Forsythia intermedia</i>	forsycja pośrednia	3
11.	<i>Spiraea x arguta</i>	tawuła wczesna	48
12.	<i>Ligustrum vulgare</i>	liguster pospolity	107
13.	<i>Philadelphus coronarius</i>	jaśminowiec wonny	5
14.	<i>Hydrangea arborescens 'Anabelle'</i>	hortensja drzewiasta 'Anabelle'	3
15.	<i>Lavandula angustifolia</i>	lawenda wąskolistna	120
16.	<i>Euonymus Fortunei 'Emerald Gold'</i>	Trzmielina Fortune'a odm. 'Emerald gold'	16
RAZEM			302 -120 =182 (w tym krzewy żywopłotowe 107)
KRZEWY IGLASTE			
17.	<i>Taxus baccata</i>	cis pospolity	1
RAZEM			1
ROŚLINY RUNA (OKRYWOWE)			
18.	<i>Hedera helix</i>	bluszcz pospolity	1761
19.	<i>Vinca minor 'Marie'</i>	barwinek pospolity odm. Marie	2022
20.	<i>Vinca minor 'Gertrude Jekyll'</i>	Barwinek pospolity odm. Gertrude Jekyll	840
21.	<i>Cornus x canadensis</i>	dereń kanadyjski	2871
22.	<i>Viola odorata</i>	fiołek wonny	288
23.	<i>Pachysandra terminalis</i>	runianka japońska	3968
RAZEM			11750

RÓŻE WIELOKWIATOWE (RABATOWE)			
24	<i>Rosa 'The Fairy'</i>	róża kwiaty różowe	126szt. 3 szt/m ²
25	<i>Rosa 'Garden of roses',</i>	róża kwiaty pastelowy róż	120 3 szt/m ²

Do posadzenia w II etapie tzn. do ujęcia w dokumentacji kosztorysowej dotyczącej remontu dworu wg odrębnego opracowania.

5.6. ŁĄKA KWIETNA

Na terenie parku zaproponowana została mieszanka - POLSKA ŁĄKA KWIETNA, o następującym składzie:

Złociień zwyczajny *Leucanthemum vulgare*

Jaskier ostry *Ranunculus acris*

Brodawnik zwyczajny *Leontodon hispidus*

Świerzbica polna *Knautia arvensis*

Firletka poszarpana *Lychnis flos-cuculi*

Mniszek lekarski *Taraxacum officinale*

Jaskier rozłogowy *Ranunculus repens*

Szczaw zwyczajny *Rumex acetosa*

Krwiściąg lekarski *Sanguisorba officinalis*

Koniczyna łąkowa *Trifolium pratense*

Koniczyna biała *Trifolium repens*

Marchew dzika *Daucus carota*

Kosmatka polna *Luzula campestris*

Komonica zwyczajna *Lotus corniculatus*

Brodawnik jesienny *Leontodon autumnalis*

Krwawnik pospolity *Achillea millefolium*

Mak polny *Papaver rhoeas*

Chaber łąkowy *Centaurea jacea*

Przytulnia właściwa *Galium verum*

Kminek zwyczajny *Carum carvi*
Jaskier różnolistny *Ranunculus auricomus*
Szeleźnik mniejszy *Rhinanthus minor*
Chaber austriacki *Centaurea phrygia*
Wyka brudnożółta *Vicia grandiflora*
Kozibród łkowy *Tragopogon pratensis*
Głowienka pospolita *Prunella vulgaris*

5.7. DANE TECHNICZNE DO PROJEKTU ZIELENI

5.7.1. Sadzenie drzew

Technika sadzenia

Wykopujemy doły tuż przed dostarczeniem roślin. Rozmiary dołów winny być dostosowane do wielkości bryły korzeniowej, najczęściej wystarczającymi wielkościami dołów są: szerokość 50x50cm, głębokość 60-70cm. Przyjmuje się, że dół powinien być 30 cm szerszy i głębszy od pojemnika. Doły należy zaprawić ziemią urodzajną do połowy głębokości. Drzewka wsadzamy do dołów i ostrożnie przysypujemy ziemią, pamiętając o stopniowym zagęszczaniu gleby. Następnie obficie podlewamy. Wokół drzewa formujemy misę, którą wypełniamy 5 cm warstwą kory sosnowej bądź warstwą kompostu ogrodowego, hamujących rozwój nowych chwastów. Dodatkowo ściółka osłania ziemię przed gorącymi promieniami słońca latem, a zimą przed mrozem i dłużej utrzymuje wilgoć przy korzeniach.

W celu poprawienia warunków glebowych wskazane jest przeprowadzenie zaprawiania dołów – dodanie do gleby żyznej ziemi organicznej i około 5 cm warstwy ziemi ogrodowej podczas sadzenia roślin.

Terminy

Rośliny z tzw. upraw w gruncie sadi się wczesną wiosną – od połowy marca do połowy maja (po rozmarznięciu gleby) i jesienią – od połowy października do końca listopada (przed zamarznięciem gleby). Sadzenie w okresie wiosennym jest wskazane dla roślin o niedostatecznej mrozoodporności oraz drzew i krzewów iglastych czy roślin zimozielonych. Rośliny prowadzone w szkółce w pojemnikach, sadzone z dobrze uformowaną bryłą korzeniową można sadzić przez cały okres wegetacji. Sadzenie winno odbywać się w sprzyjających warunkach atmosferycznych tj. pochmurny, deszczowy i bezwietrzny dzień. Przez kilka tygodni po posadzeniu należy pamiętać o intensywnym podlewaniu by nie narażać rośliny na przesuszenie, zwłaszcza w okresie letnim.

Prze posadzeniem roślin konieczne jest oczyszczenie terenu z chwastów i innych zanieczyszczeń. Do wypełniania dołów zaleca się całkowitą wymianę ziemi na żyzną, ogrodniczą lub przynajmniej zmieszanie gleby urodzajnej z rodzimą w stosunku 1:1.

5.7.2 Sadzenie krzewów

Terminy i przygotowanie podłoża analogiczne jak dla drzew. Krzewy sadi się głęboko, tak jak rosły w szkółce. Wielkość dołów, podobnie jak w przypadku sadzenia drzew, uzależniona jest od wielkości bryły korzeniowej. Najczęściej wystarczającymi wielkościami dołów są: szerokość 30x30cm, głębokość 40-50cm. Pozostałe czynności analogicznie jak w przypadku drzew (podlewanie i ściółkowanie).

Najważniejszą czynnością pielęgnacyjną jest systematyczne odchwaszczanie terenu. W pierwszych 2-3 latach po posadzeniu odchwaszczanie wykonujemy ręcznie, później można stosować środki chwastobójcze.

Rośliny winny być prawidłowo uformowane z zachowaniem pokroju charakterystycznego dla gatunku i odmiany.

5.7.3. Sadzenie roślin okrywowych

Terminy analogiczne jak dla drzew i krzewów. Przed sadzeniem ważne jest uprzednie uprzątnięcie kamieni, odchwaszczanie terenu. Najbardziej kłopotliwa jest obecność chwastów wieloletnich, które trzeba usunąć sposobami agrotechnicznymi przez przekopywanie i pielenie. Następnie należy dostarczyć materii organicznej poprzez rozrzucenie minimum 5 m³ kompostu na 1000 m² powierzchni.

Rośliny okrywowe sadi się tak głęboko, jak rosły w szkółce. Wielkość dołów uzależniona jest od wielkości bryły korzeniowej. Pozostałe czynności analogicznie jak w przypadku drzew i krzewów (podlewanie i ściółkowanie)

5.7.4. Sadzenie róż

Róże dobrze rosną na stanowiskach ciepłych, nasłonecznionych, osłoniętych ale lekko przewiewnych. Nie lubią miejsc zbyt suchych ani zbyt gorących. Wymagają gleby żyznej, wilgotnej, dobrze przepuszczalnej, o lekko kwaśnym odczynie (pH 6,5). Jeżeli gleba jest zbyt kwaśna, należy ją zwapnować, używając wapna nawozowego lub kredy. Wprowadzenie ok. 0,5 kg kredy na 1m² gleby podniesie jej wartość pH o 0,5 do 1,0. Ważna jest również struktura gleby. Aby ją poprawić, można dodać do niej m.in. torfu, kory sosnowej, węgla brunatnego czy obornika. Torf wymieszany z glebą lekką będzie zatrzymywał w niej wodę i substancje mineralne. Jeżeli gleba jest zbyt zwięzła, gliniasta, można rozluźnić ją poprzez dodatek kory sosnowej kompostowanej. Częstki kory będą się rozkładać w glebie dosyć długo, wzbogacając ją w próchnicę i

tlen nawet przez okres czterech lat. Zalecana dawka kory to od 20 do 40 litrów na m². Należy pamiętać, iż dodanie do gleby kory wymaga jednoczesnego dodania azotu.

Róże korzenia się dość głęboko zatem przed posadzeniem krzewów należy spulchnić glebę na głębokość 60 centymetrów.. Wyjątkiem są gleby lekkie piaszczyste, których nie trzeba przekopywać aż tak głęboko.

Przed posadzeniem róż należy usunąć nadłamane części korzeni, a pozostałe korzenie skrócić do długości około 20-30 centymetrów. Krzew przed posadzeniem należy również zamoczyć w wodzie z dodatkiem fungicydów, przez około 20 minut. Po wyjęciu z zaprawy, krzew należy posadzić jak najszybciej. Starannie rozłożyć korzenie w uprzednio przygotowanym dołku (szyjka korzeniowa powinna się znaleźć ok. 5 cm poniżej powierzchni gleby). Następnie należy zasypać dołek mieszanką ziemi z torfem, lekko udeptać, obficie podlać usypać dookoła kopczyk z ziemi wysokości 15-20cm.

.5.7.5 Wysiew łąki kwietnej

Łąkę najłatwiej założyć jest na terenie pozbawionym roślinności i odchwaszczonym. Nie powinno się wysiewać mieszanki nasion na istniejący trawnik, ponieważ niektóre gatunki dobrze kiełkują nawet w trawie. Najlepiej jednak łąkę założyć od nowa albo wycinać w darni kółka o średnicy 1-2 m i wsiewać mieszankę w takie kółka. W ten sposób możemy też wzbogacić istniejącą łąkę o nowe gatunki. Mieszankę wysiewamy z gęstością półtora grama na m².

Przed zaoraniem można wcześniejszą roślinność spryskać Roundupem lub innym herbicydem szybko rozkładającym się. Po kilku dniach teren można zaorać i zbronować lub przygotować ręcznie przekopując łopatą i motyką. Ważne aby glebę bardzo starannie rozdrobnić, w celu zapewnienia dobrych warunków do kiełkowania nasion. Po przygotowaniu gleby najlepiej odczekać ok. 2-3 tygodnie, aby wykiełkowały nasiona chwastów wydobytych na powierzchnię przy przygotowaniu gleby, które niszczymy Roundupem lub wyrrywamy. Po tym zabiegu dopiero wysiewamy nasiona. Alternatywą jest wysiew nasion w glebę pozbawioną nasion chwastów termicznie. Chwasty ogranicza też skoszenie kielkującej łąki gdy osiągnie ona 10 cm, ustawiając ostrze kosiarki na najwyższym położeniu (ok. 5 cm).

Z reguły nie stosujemy nawożenia. W wypadku bardzo żyznych gleb ogrodowych i innych miejsc intensywnie wcześniej nawożonych wskazane jest nawet usunięcie części warstwy próchniczej. Nawożenie wskazane jest tylko w wypadku gleb piaszczystych o małej zawartości próchnicy, natomiast najważniejsze jest podlewanie w okresie suszy.

Gatunki łąkowe mają różnorodne wymagania co do kiełkowania – jedne kiełkują szybko bez spoczynku, inne wymagają niższej lub wyższej temperatury, a nieliczne gatunki muszą przejść okres spoczynku w zimnej i wilgotnej glebie. Dlatego też kiełkowanie łąki jest nierównomierne, a czas wysiewu mało ważny o ile zapewnimy wysoką wilgotność gleby w pierwszych miesiącach. Stosuje się różne terminy siewu np. wczesna wiosna (marzec-kwiecień), późna jesień (październik-listopad), wreszcie okres letni (na początku kiełkuje część nasion, reszta wiosną, przy wysiewie letnim szczególnie ważne jest podlewanie).

Do wysiewu najlepiej zmieszać nasiona z trocinami lub piaskiem (kilkadziesiąt g nasion na jedno wiaderko), aby zapewnić równomierność obsiewu. Zalecana gęstość siewu nasion tj. 1-2 g na 1 m². jest ok. 20 % niższa niż gęstość siewu traw na trawnik. Dzieje się tak bo w wypadku trawnika zależy nam na uzyskaniu szybko zwartej poduchy traw, a nasiona traw są tanie. Przy zakładaniu łąki kwietnej zależy nam, aby wszystkie gatunki w mieszance miały dużo miejsca do

5.7.6 Renowacja trawników

Najintensywniejszy proces krzewienia się traw (okres największego zagęszczania darni) zachodzi pomiędzy 15 kwietnia a 15 maja, oraz na przełomie sierpnia i września. Pod trawnik nie powinny być przeznaczone miejsca trudno dostępne np. pod krzewami, w pobliżu drzew. Przed wykonaniem trawników teren musi być dokładnie oczyszczony z wszelkich zanieczyszczeń. Przy wymianie gruntu rodzimego na ziemię urodzajną teren powinien być obniżony o ok. 15 cm – jest to miejsce na ziemię urodzajną (ok. 10 cm) i kompost (ok. 2-3 cm). Teren powinien być wyrównany i splantowany. Ziemia urodzajna winna być rozścielona równą warstwą i wymieszana z kompostem, nawozami mineralnymi i starannie wyrównana. Przed siewem nasion trawy ziemię należy wałować wałem gładkim, a potem grabić. Siew powinien być dokonany w dni bezwietrzne – najlepiej w okresie wiosennym (na przełomie kwietnia i maja), najpóźniej do połowy września. Przekrycie nasion – poprzez przemieszanie z ziemią grabiami. Po wysiewie nasion ziemia powinna być wałowana lekkim wałem w celu dostatecznego wyrównania i stworzenia dobrych warunków dla podsiąkania wody.

Najważniejszym zabiegiem pielęgnacyjnym trawników jest koszenie. Koszenie trawników winno się wykonywać często w całym okresie pielęgnacji i w regularnych odstępach czasu, przy czym częstość koszenia i wysokość cięcia należy uzależnić od gatunków wysianej trawy.

5.7.6 Renowacja trawników

W przypadku trawników należy przyjąć całkowitą renowację. Do renowacji należy przystąpić po opadach deszczu, najlepiej wczesną wiosną, zaraz po skoszeniu i dokładnym wygrabieniu trawy. Należy w tym wypadku wykonać aerację powierzchniową, polegającą na przecięciu, wydrapaniu i usunięciu ściółki. Zabieg ten powinien być przeprowadzony krzyżowo 4-krotnie. Następnie należy

przeprowadzić aerację wglębną najlepiej aeratorem rurkowym. Liczba otworów na 1m² w zależności od stopnia zadarnienia powinna wynosić od 280 do 500. Po wykonanej aeracji należy wykonać podsiew traw mieszankami regeneracyjnymi z przewagą traw szybko rosnących, o składzie dostosowanym do warunków oświetleniowych (w tym wypadku trzeba zamówić specjalną mieszankę u producenta). Po wysiewie traw należy rozsiać wieloskładnikowy nawóz wolno przyswajalny oraz rozsypać piasek w ilości 0,5 m³ na 100m². Następnie trzeba przeprowadzić włókowanie gęstą i ciężką włóką siatkową lub łańcuchową oraz wyrównać powierzchnię wałem. W razie braku opadów odnawiany trawnik powinno się podlewać przez 10-14 dni, co umożliwi pobieranie nawozów oraz kiełkowanie i wzrost dosianych traw. Po tym okresie należy rozpocząć systematyczne koszenie trawnika przynajmniej dwa razy w miesiącu.

6. PIELĘGNACJA ROŚLIN

Drzewa i krzewy, rośliny okrywowe

Do podstawowych czynności pielęgnacyjnych należy:

- systematyczne odchwaszczanie i ściółkowanie terenu
- cięcia pielęgnacyjne w celu uzyskania jak najlepszego pokroju roślin (za wyjątkiem roślin iglastych)
- krzewy po posadzeniu powinny być lekko przycięte
- podlewanie, intensywne zwłaszcza w okresie suszy
- nawożenie: w pierwszym roku po posadzeniu rośliny raczej nie wymagają nawożenia, czerpią składniki pokarmowe z żyznego jeszcze podłoża. Nawozić należy w przypadku stwierdzenia na podstawie objawów zewnętrznych niedoborów składników pokarmowych.
- w późniejszych latach należy usuwać odrosty korzeniowe lub „dziki”
- przycinanie koron,
- cięcia formujące nasadzeń żywopłotowych wykonywane zgodnie z kalendarzem cięć stosownie dla gatunku; formowany żywopłot z ligustra powinien mieć pokrój trapezowy (trochę szerszy u dołu), aby dolne partie roślin miały lepszy dostęp do światła
- zasilanie nawozami mineralnym

Róże

Różane krzewy przycinamy wiosną. Odmiany wielo- i wielkokwiatowe nisko, 10-20 cm nad ziemią. Pozostałe przycinamy nisko tylko pierwsze wiosny. W następnych latach tniemy bardzo oszczędnie ograniczając się jedynie do pędów przemarzniętych, chorych i zbytnio zagęszczających krzew.

Konieczne jest usuwanie przekwitłych suchych kwiatów, które obniżają walory dekoracyjne rośliny. Zabieg ten powoduje ponadto powtórne kwitnienie. Róże okulizowane są na podkładce dzikiej róży, dlatego mogą się pojawiać tzw. odrosty korzeniowe, które należy odrywać, a nie wycinać.

Róże należy nawozić dwa razy w roku – wiosną i latem (od połowy lipca) najlepiej nawozem przeznaczonym dla tej grupy roślin. Należy dbać o to aby gleba była należycie spulchniona gdyż korzenie roślin potrzebują do prawidłowego rozwoju powietrza.

Rośliny winny być prawidłowo uformowane z zachowaniem pokroju charakterystycznego dla gatunku i odmiany.

Trawniki

Koszenie i aeracja

Wysokość koszenia trawy powinna wynosi 3-5 cm, przy czym w okresie długotrwałej suszy zaleca się utrzymanie wyższej trawy, co powoduje lepsze ocienienie powierzchni gleby. Każde kolejne koszenie powinno następować, kiedy trawa odrośnie o 4-6 cm.

Odpowiada to orientacyjnie okresowi 7-10 dni. Dlatego najlepsze rezultaty daje koszenie w odstępach tygodniowych. Koszenie w większych odstępach czasu może spowodować pojawienie się dużej ilości chwastów, wyleganie i zagniatanie trawy, co jest przyczyną pojawienia się w tych miejscach żółtych plam na trawniku. Zaniedbanie koszenia przez dłuższy okres czasu może doprowadzić do nieodwracalnych przemian a przede wszystkim do utwardzenia niepożądanych gatunków chwastów. Ostatnie, przedzimowe koszenie trawników powinno być wykonane z 1-miesięcznym wyprzedzeniem spodziewanego nastania mrozów (dla warunków klimatycznych Polski można przyjąć pierwszą połowę października)

Koszenie zbyt wysokiej trawy powoduje bardzo nierównomierny wzrost użytych w mieszance traw, co może doprowadzić również do niepożądanego składu gatunkowego i obniżenia wartości trawnika. Trawa po skoszeniu może pozostawać na trawniku (jeżeli jest odpowiednio krótka) lub może być usuwana i kompostowana.

Gleba pod trawnikiem zwykle już po roku ulega osiadaniu i zagęszczeniu, co w znacznym stopniu ogranicza dostęp powietrza do korzeni traw. Ponieważ normalne spulchnianie nie jest możliwe, należy zastosować aerację powierzchniową, która polega na płytkim spulchnieniu gleby poprzez rozdrobnienie i usunięcie nadmiernie zbitej warstwy ściółki.

Do wykonania tego zabiegu używa się specjalnie zbudowanych grabi o podciętych zębach. Jeżeli ściółka jest na tyle gruba i zbita, że jej ręczne wygrabienie staje się bardzo trudne używa się wówczas specjalnych maszyn o ostrzach przecinających i wydrapujących ściółkę.

Zabieg ten powinien być zawsze stosowany po wiosennym wygrabieniu trawnika i jeszcze raz w ciągu sezonu (czyli ok. 2 razy w roku).

Nawożenie i nawadnianie

Coroczne nawożenie trawnika powinno zapewnić przede wszystkim dostateczne ilości azotu. Przyjmuje się, że zapotrzebowanie trawnika na azot waha się w granicach 0,2-0,4 kg czystego składnika na 10m². Do corocznego nawożenia pogłównego zaleca się mieszankę 12:6:4 NPK w ilości 1,2 kg na 10m² lub mieszankę 20:10:5 w ilości 0,8 kg na 10m². Ilość ta może być dostarczona w dwóch dawkach.

Półowę dawki wysiewa się wcześniej na wiosnę przed rozpoczęciem wegetacji, resztę zaś wczesną jesienią (koniec września lub początek października).

Nawóz należy wysiewać tylko wówczas, kiedy trawa jest zupełnie sucha. Po wysiewie trawę należy obficie podleć, unika się przez to jej poparzenia.

Od połowy lata należy ograniczyć azot, zwiększając dawki potasu i fosforu. Ostatnie nawożenie nie powinno zawierać azotu, lecz tylko fosfor i potas.

Łąka kwietna

Aby zapobiec inwazji roślinności leśnej i zaroślowej łąka musi być koszona. Poszczególne gatunki łąkowe różnie reagują na koszenie. Tradycyjnie użytkowane łąki kośne zwykle koszone są dwa razy do roku, czasem trzy razy lub raz w roku lub tylko raz na dwa lata.

Dla zapewnienia obfitego kwitnienia jak największej ilości gatunków najlepsze efekty daje koszenie raz w roku na początku lata (czerwiec - lipiec). Częstsze koszenie ułatwia chodzenie po łące ale ogranicza ilość gatunków kwitnących latem. Niektóre niskie gatunki łąkowe występujące nawet na łąkach koszonych raz w roku (głównika, mniszek, stokrotka) preferują częste koszenie np. raz w miesiącu, co ogranicza wzrost wyższych gatunków. Ogólna reguła jest taka, że większe gatunki łąkowe (chaber łąkowy i austriacki, świerzbica polna, kozibród, przytulia właściwa i biała itp.) rozwijają się najlepiej przy rzadkim koszeniu (raz w roku lub raz na dwa lata), a niższe gatunki lepiej rosną na łąkach koszonych często. Nigdy nie należy kosić łąki wcześniej niż w czerwcu, ponieważ istnieje duża grupa bardzo ozdobnych gatunków kwitnących w maju i czerwcu, które wyginęłyby stopniowo, jeśli zostaną skoszone za wcześnie.

Bardzo ważne jest, aby zostawić skoszoną trawę na łące, żeby mogły wyschnąć i wysypać się nasiona zawiązane przez rośliny. Po kilku dniach siano należy usunąć.

Większość gatunków łąkowych jest wieloletnia. Niektóre z gatunków kwitną już w pierwszym roku, inne po 2-3 latach. Nieliczne gatunki łąkowe są dwuletnie (kwitną w drugim roku i obumierają wydając nasiona – kminek, marchew dzika), a jedynie szelężnik jest jednorocznym gatunkiem.

W większości przypadków łąki nie nawozić. W uboższej glebie kwiaty będą niższe, ale większość gatunków rosła będzie z podobną prędkością. W zbyt żyznej ziemi kilka najsilniej rosnących gatunków zwykle zagłusza te wolniej rosnące. W dawnych czasach łąki kośne były zwykle nie nawożone. Stracony azot uzyskiwany jest z powietrza przez rośliny motylkowe, a inne składniki wydobywane z głębszych warstw ziemi przez korzenie. Oczywiście takie użytkowanie prowadzi do częściowego wyjałowienia gleby, ale po pierwsze pojedyncze koszenie zabiera mało składników odżywczych, po drugie to właśnie wyjałowione łąki są często najbogatsze w gatunki! Bezpiecznym sposobem nawożenia jest palenie ususzonego siana po skoszeniu łąki i rozrzucenie popiołu po łące. Dla suchych i piaszczystych gleb początkowe jednokrotne nawożenie jest wskazane, najlepiej w połączeniu z dodaniem gliny i wapna oraz z silnym podlewaniem.

Łąki występują na glebach o różnej żyzności, w zależności od gleby inne gatunki uzyskują dominację na łące, efekt na glebie ogrodowej jest więc bardzo trudny do przewidzenia. Najlepsze rezultaty dają gleby gliniaste o małej zawartości próchnicy.

W pierwszym roku zakwitną niektóre gatunki, większość gatunków zakwitnie w drugim roku w pierwszym jedynie przygotowując się do kwitnienia i produkując rozety liści.